

NEVŠEDNÍ VEČER PREMIÉR

Praha, Atrium na Žižkově \ Julius Hřelík

Ano, koncert komorního souboru dechových nástrojů **Harmonia Mozartiana Pragensis** v žižkovském Atriu (15. 6.) se dá bez nadsázky nazvat večerem premiér děl současných českých skladatelů. Jmenovaný soubor je typem klasicistní harmonie, charakteristické zejména pro hudbu 18. století, ovšem tentokrát tu kromě ustálené sestavy párového oktetového obsazení hobojů, klarinetů, lesních rohů a fagotů účinkoval jak v rozšířené, tak v redukované podobě. **Richarda Heina**,

jinak uměleckého vedoucího souboru HMP, u dirigentského pultu v početných obsazených skladbách zastoupil pohotovými a invenční **Michael Kepřt**, jenž program také nastudoval. Pro „vychozí“ oktetovou sestavu určil své **Pražské nokturno Petr Pokorný**. Skladba se rozeznává volným úvodem a charakteristickou zpěvností (a to v podstatě v celém svém průběhu), nesenou polyfonním předěvem, které vystřídaló homofonní prosvětlení. Na toho, kdo sleduje současnou českou hudební tvorbu, mohl Pokorného nevtíravě osobitý styl působit jako „ojdinů“. Vskutku – takhle u nás nikdo nepíše. Tok přemýšlivé hudby vhodně otevřel celý večer. Následující **Divergimento č. 6 pro tři fagoty Stanislava Jelínka** však bylo z úplně jiného „těsta“. Upoutá už volbou nevídaného obsazení – skladba pro tři fagoty bez doprovodu zřejmě dosud neexistovala. Nadto je tu přítomen svérázný smysl pro humor, pro Jelínka zvláště příznačný – počínaje quasi pochodovou stylizací počáteční věty (mimochoodem v barevně pěkné a vynalézavé instrumentaci tří totožných zvolených nástrojů, se kterou si zdařile poradil), přes stylizovanou gavottu a kantabilní i expresivní Moderato s polyfonními názvuky až po živé a úsečné finále, kde narůstající humor vrcholí.

Na večeru se rovněž představila mladá, půvabná a nadějná komponistka **Uršula Rachel Fortin**, a to hned jako skladatelka a houslistka zároveň. Zpěvný volný úvod jejího díla **Modrosmutná panenka pro dechový oktet a sólové housle** s dominantní kantilénou sólového nástroje působivě vystřídal attacca rychlý, expresivní pohyb, též s táhlými kolektivními akordy dechů. Skutečně zvláštní náladou nesená kompozice U. R. Fortin byla obklopena skladbami, které v prvním slova smyslu premiérami nebyly – zazněly totiž už vloni na podzim v rámci II. Medového odpoledne v Zádňí Třebani, které uspořádal fagotista **Luboš Fait**, zakladatel a manažer souboru **Harmonia Mozartiana Pragensis**. **Luboš Fait** je navíc nadšeným vělařem, právě tak jako skladatel **Ivan Kurz**, jenž pro tuto příležitost napsal pěknou skladbu **Věltí politění** určenou dechové harmonii a podbarvenou reprodukováním bzukotem včelího úlu. Na svůj vkus poměrně tradiční stylové ladění autor zdůvodňuje adekvátním estetickým citěním převážně už postarších příznivců

včelařství, mezi nimiž bychom progresivní modernisty asi těžko hledali...

Na zmíněném Medovém odpolední a podruhé nyní v Atriu také zaznělo zhudebnění quasidadaistického recesistického textu **Ervina Schulhoffa**, jímž uvedl svou skladbu **Basový slavík** z první poloviny dvacátých let minulého století, jako patrně první kompozici pro sólový kontrafagot vůbec. Plzeňský fagotista a skladatel **Vladimír Vlna** nazval svou skladbu pro mezzosopran a dva kontrafagoty (jak praví její podtitul) podle Schulhoffa – **Osobní vyznění ve prospěch všeobecné srozumitelnosti**. V. Vlna se tu projevil nejen jako skutečný znalec „svého“ nástroje, ale i jako nevšední a smyslem pro humor obdařený autor (humor v hudbě byl vůbec vítaný a silnou stránkou pojednávaného večera). Mezzosopranistka **Jana Barbara Hein** (sólístka plzeňské opery) přednesla zpočátku melodramaticky laděný part velice citlivě a s plnými porozumění. Vlnova kompozice upoutala propracovanými instrumentálními party a drsným výrazem exponovanými hlavně ve druhé polovině.

Vrcholem večera se stalo **Nonetto** (dechová harmonie s kontrabasem) **Zdeňka Šestáka**, loňského jubilanta (80.), s podtitulem **Hommage a Josef Triebensee**. Šesták tu složil hold klasicistní dechové harmonii, charakteristické pro schwarzenberskou hudební kulturu své doby, jejíž muzikanty a autory má jako muzikolog dokonale probádány. Ovšem jako skladatel se Z. Šesták prozřevně vyhnul popisné ilustrativnosti a klasicistní „divertimentovou“ atmosféru evokoval novodobými výrazovými prostředky. Dílo je instrumentačně důkladně pojednáno, kontrabas (**Pavel Klečka**) mu dává výrazný zvukově barevný efekt a kromě toho zde exponuje dva anglické rohy (místo klarinetů), což byl charakteristický fenomén dávné schwarzenberské kapely (Jitka Tomšířková, Renáta Paulů). Skladba plyne nepřetržitým, kompaktním proudem hutného předěva, namozno obohaceného dramatickým výrazem.

Večer v Atriu přinesl nevšední zážitek, o to intenzivnější a hodnotnější, že šlo o současnou hudební tvorbu, navíc českou a většinou uvedenou poprvé – s něčím takovým se v dnešním „kasovní“ zaměřeném koncertním provozu přilíží často nesetkáváme. Tam více jsme ocenili přítomnost početného publika, které navíc předvedené skladby nadšeně a spontánně aplaudovalo. Koncerty souboru **Harmonia Mozartiana Pragensis** mají vynalézavou dramaturgii, která dobře ladí s estetickým zaměřením Atria. ■

Autorem jedné z premiér byl i skladatel Petr Pokorný.

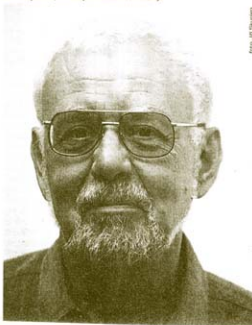

Foto: Jiří Štěpánek